

## Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite: Ikäihmisten päivätoiminnan aloittaminen

Kaupunginhallitus 17.03.2025 § 69

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.2.2025 annettiin seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

”Parkanon kaupunginvaltuustolle!

Ikäihmisten päivätoiminnan aloittaminen

Parhaillaan on menossa hyvinvointialueilla yhtenä leikkauskohteena ikäihmisten ja vanhusten päivätoiminnan lopettaminen. Näin myös Pirhan toimesta.

Päivätoiminta on erittäin tärkeää toimintaa sosiaalisen kanssakäymisen takia, millä on henkiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen keskeinen merkitys.

Kasvokkain tapahtunut päivätoiminta on siirretty digitaalisesti toteutettavaksi, mikä ei enää vastaa mielestämme päivätoiminnan alkuperäistä tavoitetta. Tällä muutoksella heikennetään vanhusten ja ikäihmisten toimintakykyä ja aiheutetaan säästöjen sijaan isoja kustannuksia kotipalveluun ja muuhun terveydenhoitoon.

Meillä Parkanossa päivätoiminta on tapahtunut Rauhalan palvelukodissa. Päivätoiminnan ohessa on ollut mahdollisuus ruokailuun, millä on ollut merkittävä vaikutus vanhusten ja ikäihmisten riittävään ravinnon saantiin. Ruokailumahdollisuuskin on lopetettu jo loppusyksystä.

Kustannukset ovat olleet runsaat 20 000 € vuodessa.

Kaupungilla on HyTe-vastuu ja laaja suunnitelma, mikä on valtuuston hyväksymä. Tähän hyvinvointi- ja terveysohjelmaan kuuluvat myös ikäihmiset ja vanhukset.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että kaupunki pikaisesti selvittää ja aloittaa omalla kustannuksellaan päivätoiminnan ja varaa siihen riittävän määrärahan jo tämän vuoden talousarvioon.

Parkanossa 24.2.2025”

Liitteenä valtuustoaloite

Valmistelija kaupunginsihteeri Anne Ranta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen sivistystoimen toimialan valmisteltavaksi.

Käsittely

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Parkanon kaupunki selvittäisi ja käynnistäisi omalla kustannuksellaan ikäihmisten päivätoiminnan uudelleen ja varaisi siihen määrärahan kuluvan vuoden talousarvioon.

Aloitteessa todetaan, että hyvinvointialueen järjestämä päivätoiminta on päättynyt ja että sen merkitys ikäihmisten sosiaalisen vuorovaikutuksen ja toimintakyvyn ylläpitämisen kannalta on suuri.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on siirtynyt 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille. Pirkanmaan hyvinvointialue (Pirha) vastaa siten ikäihmisten palvelujen, kuten päivätoiminnan, järjestämisestä ja rahoituksesta.

Kunnalla ei ole enää lakisääteistä toimivaltaa eikä rahoitusvastuuta sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestämisessä. Jos kaupunki lähtisi itse järjestämään tai rahoittamaan päivätoimintaa, kyse olisi hyvinvointialueen tehtäväkenttään kuuluvan palvelun tuottamisesta, mikä ei ole kuntalain eikä sote-järjestämislain mukaista.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HyTe) vastuu koskee ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä ja eri-ikäisten hyvinvointia tukevia toimia, mutta ei yksilökohtaisia sosiaali- ja terveystalouden palveluja. Kaupunki toteuttaa HyTe-vastuuta mm. järjestöyhteistyön, liikunta- ja kulttuuripalvelujen, vapaaehtoistoiminnan ja erilaisten yhteisöllisten tapahtumien kautta, jotka tukevat myös ikäihmisten osallisuutta ja toimintakykyä.

Parkanon kaupunki tarjoaa asukkailleen, myös ikääntyville asukkailleen kohdennettuja, useita liikuntapalveluita, jotka löytyvät kaupungin liikuntatarjottimelta. Liikuntasuunnitelman tavoitteena on huomioida palvelujen tarjonta myös ikääntyville toimintakyvyn tukemiseksi liikunnan keinoin. Esimerkkeinä ovat Parkanon kaupungin matalan kynnyksen liikuntaryhmät mm. Boccia, seniorikuntosali ja ikääntyvien tasapainojumppa. Kirjastossa järjestetään avoimia tapahtumia. Kaupungin ympäristö pyritään suunnittelemaan omaehtoiseen liikkumiseen kannustavaksi huolehtimalla kaupungin kävely- ja pyöräilyteiden kunnosta, puistoista ja talviajan liukkauden poistosta.

Parkanolaiset yhdistykset järjestävät paljon ikääntyville suunnattua toimintaa. Toimijoita ovat eläkeläisyhdistykset, seurakunnat, setlementti, Hengitysyhdistys, Taideyhdistys Umbra jne. Petäjä-opistolla on erilaisia ikäihmisille suunnattuja ryhmiä, esim. ikiliikkujien voimakurssi ja keuhonhuolto senioreille.

Parkanon lähitori on Pirhan, järjestöjen ja kaupungin yhdyspinta. Lähitorilla on tavattavissa ammattilainen, jolta voi kysyä neuvoja ikäihmisten ja vammaisten palveluja koskeissa asioissa. Ammattilainen auttaa muun muassa erilaisten hakemusten ja lomakkeiden täyttämisessä. Lähitorilta saa neuvontaa ja ohjausta arjen pulmatilanteissa sekä arkea helpottavien

palvelujen löytämiseen. Lähitorin toimintapaikkana on Pappilanpolun senioritalon yhteistilat.

Kaupungilla ei ole toimivaltaa eikä taloudellisia edellytyksiä ottaa vastuulleen hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa päivätoimintaa. Kaupunki voi sen sijaan jatkaa ja kehittää yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Valmistelija: sivistysjohtaja Ville Paldanius, p. 044 7865 501

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä    | Sivistysjohtaja Ville Paldanius                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Päätösehdotus | Sivistyslautakunta päättää hyväksyä edellä mainitun vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa, ettei aloitetta kannata toteuttaa. Sivistyslautakunta toteaa aloitteen osaltaan loppuunkäsittellyksi ja lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle tiedoksi ja todettavaksi loppuun käsitellyksi. |
| Käsittely     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Päätös        | Hyväksyttiin yksimielisesti.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

Kaupunginhallitus 04.11.2025 § 262

Valmistelija: sivistysjohtaja Ville Paldanius, p. 044 7865 501

|               |                                                                                                                                                                                                        |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä    | Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari                                                                                                                                                                        |
| Päätösehdotus | Kaupunginhallitus merkitsee sivistyslautakunnan vastauksen valtuustoaloitteeseen tietoon satetuksi ja lähettää aloitteen vastauksen valtuustolle hyväksyttäväksi ja todettavaksi loppuun käsitellyksi. |
| Käsittely     |                                                                                                                                                                                                        |
| Päätös        | Hyväksyttiin yksimielisesti.                                                                                                                                                                           |

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 69  
1381/00.01.03.01.01/2025

Valmistelija: sivistysjohtaja Ville Paldanius, p. 044 7865 501

|            |                   |
|------------|-------------------|
| Esittelijä | Kaupunginhallitus |
|------------|-------------------|

|               |                                                                                                              |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Päätösehdotus | Kaupunginvaltuusto hyväksyy valtuustoaloitteen vastauksen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi. |
| Käsittely     |                                                                                                              |
| Päätös        | Hyväksyttiin yksimielisesti.                                                                                 |